

Vuxnas beteende avgörande för barn

I en undersökning gjord av Friends (2013) sa 96 % av barnen att de tyckte det var ganska eller mycket roligt att idrotta. Vuxna inom idrotten har en avgörande roll för att barnen ska må bra, trivas och vilja fortsätta med sin idrott. Skånebollen pratade med ett barn, en ungdomsledare och en expert på barn om vuxnas roll inom barnfotbollen.

TEXT: Magnus Palmén

Michel Devillaz arbetar på BRIS där han dagligen kommer i kontakt med barn. För en del av dem innehåller idrotten jobbiga delar men för många är idrotten väldigt viktig. Framför allt de barn som har det jobbigt i hemmet eller i skolan, har idrotten som en fristad där de kan släppa allt annat och bara fokusera på sin idrott. Inom idrotten blir barnen sedda och där finns oftast någon som bryr sig. Ungdomsledaren har med andra ord en väldigt viktig roll i många barns liv.

– Barnen berättar ofta om hur viktiga ledarna är och att tränaren kanske är den första vuxna personen som bryr sig om och ser dem. Att exempelvis hälsa på barnen när de kommer till träningen och att berömma dem, det är grundläggande. Barns självkänsla stärks också av att de får lyckas med det som de tycker är kul. Att de kommer till sin idrott och lär sig nya saker, berättar Michel.

Varje möte kan vara ett viktigt möte

Idrotten kan vara väldigt prestations- och resultatinriktad. Det ligger i idrottens natur att tävla och mäta sig med andra och inom ungdomsfotbollen pratas det ofta om utveckling och att barnen ska bli bättre fotbollsspelare. Det kan skapa en känsla hos barn att man behöver vara "duktig" för att få bekräftelse och för att känna att man räcker till. Michel berättar om vikten av att se hela människan och att inte bara se barnen som fotbollsspelare.

– Jag tycker att det är viktigt att som ledare vara nyfiken på barnen jag möter fler gånger varje vecka. Att jag vill lära känna dem. Vem är Erik och vem är Anna som jag träffar varje tisdag och torsdag? Jag kan fråga hur det är med dem, hur det går i skolan och vad de har gjort under dagen. Jag tycker att ett av de främsta argumenten för att barn ska vara föreningsaktiva är just socialiseringen, förklarar Michel.

– De relationer vi bygger upp inom idrotten spelar en viktig roll. Med bra sociala färdigheter kan barn bygga upp starka och givande relationer med andra människor.

Vill du ta del av hela undersökningen från Friends?

Googla "Friends 1527614"

För en del ledare kan uppmaningen att se och bekräfta alla barn vid varje aktivitet kännas övermäktig. Det är många arbetsuppgifter som en ledare ska göra både innan, under och efter träningen. Michel menar dock att mötet med barnen är vår viktigaste uppgift och att det gäller att hitta sitt eget sätt för att möta varje barn. Varje möte med ett barn kan vara ett viktigt möte. Hans uppmaning är att ställa sig frågan, "Vad är jag bra på i mötet med barn?" för att hitta sitt eget sätt att se och bekräfta barnen.

– Jag förstår att det är mycket för en ledare. Det är ett ansvar vi ledare har och jag måste träna på det och hitta de rutiner som passar mig. En rutin kan vara att jag hälsar på alla, en annan kan vara att jag har ett papper där jag antecknar vem jag har berömt. När jag samlar barnen i slutet av träningen ska alla barnen känna att jag ser och pratar med dem. Det är både enkelt och svårt och jag tror att man måste jobba lite med det och träna på det som ledare, berättar Michel.

De nio budorden – till alla fotbollsföräldrar

1. Följ med på träningar och matcher. Ditt barn sätter stort värde på det.
2. Håll dig lugn vid sidlinjen. Låt barnen spela.
3. Uppehåll dig längs ena sidlinjen. Håll avstånd till ledare och spelare.
4. Respektera ledarnas beslut. Var positiv och stöttande.
5. Respektera domarens beslut. Se på domaren som en vägledare.
6. Skapa god stämning vid match/träning.
7. Fråga barnen om matchen var kul och spännande. Fråga ALDRIG efter resultatet.
8. Stöd föreningen i dess arbete. Din insats blir värdesatt, inte minst av ditt barn.
9. Kom ihåg: Att det är ditt barn som spelar fotboll och inte du.

Barns idrottande

Barn behöver positiv uppmärksamhet

Föräldrar har en viktig roll inom idrotten. De behöver hjälpa till med praktiska saker för att föreningen och laget ska fungera. Det kan handla om skjuts till träningar och matcher eller att stå i kiosken. En annan viktig roll är som stöttande förälder till ett idrottande barn. För att stärka barns självkänsla berättar Michel om vikten av att både föräldrar och ledare uppmärksammar det som är bra.

– Ett av barnens största behov är att bli sedda på ett positivt sätt, att få positiv uppmärksamhet. Vi vuxna har ofta lättare för att uppmärksamma fel, för att sedan berätta hur barnen ska göra rätt. Det kan hota barnens lust. Barn får däremot kraft av att höra när de gör något bra och när vi sätter ord på det som fungerar. Vi skapar helt enkelt lust genom att uppmuntra, berömma och lyfta det som är bra, berättar Michel.

”Fråga barnen”

I Svenska Fotbollförbundets Spelarutbildningsplan som blev klar 2012 presenteras ett, inom fotbollen, nytt förhållningssätt till lärandet. Tankesättet har funnits i skolans värld under en längre tid och nu anpassas även tränar- och spelarutbildningen i svensk fotboll till denna pedagogik. Det handlar om att göra barnen mer delaktiga i sin utveckling och att istället för att presentera färdiga lösningar för barnen låta dem, i större utsträckning än tidigare, själva fundera på hur de ska lösa en situation. Det kan handla om vad barnet ska tänka på för att driva bollen så bra som möjligt, eller att lösa en specifik situation som uppstår på planen.

– Vi vill gärna berätta för barnen hur det ska vara och glömma att barnen är kloka och kompetenta. Att fråga barnen och göra dem delaktiga är ett sätt att stärka dem och det har även ett pedagogiskt syfte. Det bästa lärandet sker när barnen inte blir informerade utan när de själva upptäcker och hittar sina egna lösningar. Vi glömma ibland att vara nyfikna på barn. Vi har lätt för att instruera istället för att inspirera, avslutar Michel. 🌟

Foto: Privat

En ungdomsdomares tankar om...

Domare: Tobias Elofsson, 15 år

Varför är du ungdomsdomare?

Det är roligt och man får mer förståelse för hur det är att vara domare. Sedan är det bra pengar också. Det kan vara tråkigt om föräldrarna klagat men annars är det bara kul att få hålla på med fotboll. Det är roligast att döma när det är tajta och spännande matcher.

Vilket är ditt bästa minne från en match du har dömt?

Det var nog nu i KIK-cupen när jag dömden en svår match där föräld-

rarna klagade mycket. Sen fick jag beröm av en av ledarna som tyckte jag var duktig. Föräldrarna klagade på allt jag gjorde men jag stod ändå upp för vad jag gjorde. Jag lyssnar inte på föräldrar och ledare som skriker utan försöker att ignorera dem. Om det går över gränsen så får jag gå dit och säga till dem.

Hur tycker du att de vuxna personerna runt planen ska vara när du dömer en match?

Ledarna ska respektera det jag dömer och inte klaga. Föräldrarna ska inte blanda sig i matchen. De får gärna heja på men de ska inte lägga sig i och försöka påverka mina beslut.

Hur vill du att en spelare ska vara när du dömer en match?

Ibland får spelaren säga vissa grejer men inte om de går över gränsen. De får säga "det var inte frispark", men bara de inte gör det hela tiden.

Spelar du själv fotboll? Har du en annan förståelse för domarrollen nu?

Jag spelar själv fotboll och klagat ibland på domaren när jag spelar. Jag blir lätt sur när jag tycker domaren gör fel eller bara dömer på ett håll. Det händer att jag får en tillsägelse men jag har aldrig blivit utvisad. Jag vill vinna så himla mycket. Men jag vet nu att det inte är så lätt att se allt som domare.

Hur ska föreningar göra för att få så bra domare som möjligt?

Jag tycker att det är bra att föreningen arrangerar utbildningar för oss yngre så att de kan få nya domare. Sen är det bra om man får veta hur man är när man dömer. Jag vet inte hur länge jag kommer döma. Det beror på hur det går med mitt eget fotbollsspelande.

Ett barns tankar om...

Spelare: Ellen Albrekt Hammer, 9 år

Vad är roligast med att spela fotboll?

Man får många kompisar och så får man röra på sig mycket.

Hur länge har du spelat fotboll?

Jag började förra året på våren. Jag började för jag tyckte det var roligt. Jag spelade i skolan och ville bli bättre. Sen spelar min bästis också fotboll. Jag tränar två gånger i veckan och spelar match på helgen. Det är ganska lagom. Ibland spelar jag även på skolan. Jag går även på gymnastik två gånger i veckan.

Hur tycker du att en bra ledare ska vara?

På matcherna ska de inte skrika vad man ska göra utan de ska mest bara heja. Sedan får de säga "passa" eller så ibland.

Foto: Magnus Palmén

Hur tycker du att en bra lagkamrat ska vara?

Om man har gjort ett misstag så ska de inte gnälla utan peppa en.

Hur tycker du att föräldrarna ska vara när du tränar och spelar match?

De ska inte säga "passa ditåt" eller "gör mål nu". De ska inte ställa för mycket krav på barnet. När det är match lyssnar jag inte så mycket på föräldrarna. Jag tänker inte så mycket på det. Jag gör som jag vill och det brukar bli bra.

Den dagen du slutar spela fotboll, vad tror du att du kommer sakna mest?

Att röra på sig och få känna känslan att jag har gjort något bra denna träning.